

Sprawozdanie stenograficzne

z rozpraw

galicyjskiego Sejmu krajowego.

14. posiedzenie 6. sesyi V. peryodu Sejmu galicyjskiego

z dnia 9. Października 1888.

Treść: Spis petycyj. — Pierwsze czytanie wniosku posła Władysława Wolańskiego w przedmiocie przywrócenia pociągu pospiesznego na linii głównej kolei Karola Ludwika. — Sprawozdanie komisji budżetowej o preliminarzach wydatków i dochodów funduszu indemnizacyjnego wschodnio-galicyjskiego, zachodnio-galicyjskiego i krakowskiego na r. 1889. Oświadczenie p. Namiestnika. Przyjęcie wniosków komisji. — Sprawozdanie i przyjęcie wniosku komisji drogowej z petycji Rady powiatowej w Limanowej, o zwolnienie powiatu od wpłacania 1% dodatku do podatku na rzecz wykupna gruntów pod kolej transwersalną. Głos p. Struszkiewicza. — Sprawozdanie i przyjęcie wniosku komisji drogowej z petycji Rady gminnej wsi Płaza powiatu Chrzanowskiego, o subwencyę na drogę gminną. — Sprawozdanie i przyjęcie wniosku komisji drogowej z petycji Wydziału powiatowego w Kolbuszowej, o subwencyę na drogę Kolbuszowa-Sokołowa, tudzież z petycji gminy Szyk, o udzielenie zapomogi na przebudowanie drogi Łasocko-Łososieńskiej. — Dalszy ciąg rozprawy nad sprawozdaniem komisji administracyjnej z projektem ustawy budowniczej dla znaczniejszych miejscowości w Galicyi. Dodatkowe sprawozdanie komisji z wnioskami. Głos i poprawka p. Koziebrodzkiego Władysława. Głosy pp. Abrahamowicza, Chamca i sprawozdawcy p. Onyszkiewicza. Uchwalenie wniosków komisji. — Sprawozdanie i przyjęcie wniosku komisji prawniczej z petycji członków gminy Muchlińca, względem wydzielenia tej gminy z okręgu Starostwa w Żydaczowie i Sądu powiatowego w Żurawnie, a przydzielenia jej do Starostwa i Sądu powiatowego w Stryju. — Sprawozdanie i uchwalenie wniosku komisji budżetowej: z wniosku posła Strassera w przedmiocie udzielenia zapomogi pogorzelcom miasta Sołotwiny; z wniosku posła Męcińskiego w przedmiocie udzielenia zapomogi pogorzelcom wsi Bobrowniki; z petycji komitetu ratunkowego w Glinianach o zapomogę dla pogorzelców. — Porządek dzienny 15. posiedzenia.

Początek posiedzenia o godz. 12. min. 15 w południe.

Przewodniczący: JE. Jan hr. Tarnowski, Marszałek krajowy.

Ze strony c. k. Rządu: JE. p. Filip Zaleski, c. k. Namiestnik.

Sekretarze: pp. Dr. Stanisław hr. Badeni, p. Adam Jędrzejowicz, Władysław ks. Sapieha i ks. Siczynski.

Obecnych posłów: 120.

JE. hr. Marszałek. Sejm w komplecie, posiedzenie otwarte.

Protokół wczorajszego posiedzenia, jest złożony w biurze sejmowym do przejrzania.

Upraszam p. sekretarza o odczytanie spisu wniesionych petycji.

Sekretarz p. Adam Jędrzejowicz (czyta):

Spis petycji

wniesionych po dzień 9. Października 1888.

458. Wydział powiatowy w Żywcu, przez posła Kluckiego, o przyznanie rocznej subwencji na utrzymanie dróg gminnych w tamtejszym powiecie — do komisji drogowej.
459. Wydział powiatowy w Gródku, przez posła Rusockiego, o wydanie ustawy o tępieniu myszy — do komisji gospodarstwa krajowego.
460. Wydział powiatowy w Żydaczowie, przez p. Pietruskiego, o subwencję na budowę mostu na rzece Stryj pod Żydaczowem — do komisji drogowej.
461. Wydział powiatowy w Mielcu, przez p. Wł. Koziebrodzkiego, w sprawie projektu zmiany ustawy krajowej z r. 1875 o zniesieniu prawa propinacyi — do komisji propinacyjnej.
462. Gmina Mizuń, przez p. Mazarakiego, o koncesyę na pobór myta mostowego, na dalszych lat 5 — do komisji drogowej.
463. Gmina miasta Brzeżan, przez p. Romana Potockiego, o pożyczkę na budowę szpitala powszechnego — do komisji budżetowej.
464. Gmina Łętownia, przez posła Lasockiego, o subwencję dla mieszkańców gminy dotkniętych gradobiciem — do komisji budżetowej.

465. Gmina Osielec, przez p. Lasockiego, jak wyżej — do komisji budżetowej.

466. Gmina Nowedwory z Owsianką, przez p. Zolla, o przyjęcie na fundusz krajowy kosztów leczenia Jana Gąciarskiego vel Gąciarzyka w szpitalu św. Łazarza — do komisji petycyjnej.

467. Gmina Janowice, przez p. Kopycińskiego, o przyjęcie na fundusz krajowy kosztów utrzymania dziecka Gitli z Wanderów należnych gminie miasta Tarnowa — do komisji petycyjnej.

468. Gmina Dunajów, przez p. Ochrymowicza, o pożyczkę 2.000 zł. na budowę szkoły — do komisji budżetowej.

469. Gminy Kleparów i Hołosko małe, przez p. Romanowicza, o zapomogę na wykończenie budynku szkolnego i sprawienie sprzętów szkolnych — do komisji budżetowej.

470. Gmina Zary, przez p. Artura Potockiego, o zapomogę na przebudowanie szkoły — do komisji budżetowej.

471. Gmina miasta Rohatyna, przez p. Onyszkiewicza, o ustanowienie osobnych katechetów przy tamtejszej szkole męskiej i żeńskiej — do komisji szkolnej.

472. Gmina miasta Śniatyna, przez p. Kapriego, w sprawie rekonstrukcyi drogi krajowej z Potoczka do stacyi kolei Śniatyn-Załużce — do komisji drogowej.

473. Pogorzela gminy Urmania, przez p. Romana Potockiego, o zapomogę — do komisji budżetowej.

474. Rada szkolna miejscowa w Kleparowie, przez p. Romanowicza, o podwyższenie płacy nauczycielom — do komisji szkolnej.

475. Rada szkolna miejscowa w Woli Mieleckiej, przez p. Reya, o wyjednanie gruntu z dóbr imienia Ossolińskich na rzecz szkoły — do komisji petycyjnej.

476. Rada szkolna miejscowa w Byczynie, przez p. Artura Potockiego, o przeistoczenie szkół w Byczynie i Jeleniu na dwuklasowe — do komisji szkolnej.

477. Rada szkolna miejscowa w Tartakowie, przez p. Kowalskiego, o podwyższenie płac tamtejszym nauczycielom — do komisji szkolnej.

478. Grono nauczycieli w Głogowie, przez po-
sła Tyszkiewicza, w sprawie podwyższenia
płac — do komisji szkolnej.
479. Nauczyciele z Liszni, Bolechowiec, Hubicz
i Popiel w okręgu szkolnym Drohobyckim,
przez posła Ohrymowicza, o podwyższenie
płac — do komisji szkolnej.
480. Jakób Groszek nauczyciel, przez p. Tyszkie-
wicza, o przyznanie płacy i remuneracyi
za uczenie nauki zaobowiązkowej — do ko-
misji szkolnej.
481. Walenty Kański nauczyciel, przez p. Ko-
pocińskiego, o zapomogę lub zaliczkę na
płacę — do komisji budżetowej.
482. Klementyna Porębalska nauczycielka, przez
p. Pietruskiego, o zapomogę — do komisji
budżetowej.
483. Franciszka Oleńska, przez p. Uderskiego,
o zapomogę względnie o zwrot wkładek u-
szczonych do funduszu szkolnego emery-
talnego, przez zmarłą córkę jako nauczy-
cielkę — do komisji budżetowej.
484. Włodzimierz, Eleonora, Marja i Jarosław
Lachowicze, sieroty po nauczycielu, przez
p. Kaszewkę, o zapomogę — do komisji
budżetowej.
485. Olimpia Rubacha wdowa po nauczycielu,
przez p. Siemiginowskiego, o dożywotni
dar z łaski lub zapomogę — do komisji
budżetowej.
486. Eleonora Rondewald wdowa po kondukto-
rze, przez p. Wł. Koziembrodzkiego, o wspar-
cie — do komisji budżetowej.
487. Marja Burger sierota po rowizorze policyi
w Przemyślu, przez p. Goreckiego, o zapo-
mogę — do komisji budżetowej.
488. Bolesław Godlewicz, przez posła Ochrymo-
wicza, o subwencyę na kształcenie się
w śpiewie — do komisji budżetowej.
489. Kornel Ustyanowicz artysta malarz, przez
p. Romańczuka, o zapomogę na dalsze
kształcenie się za granicą — do komisji
budżetowej.
490. Ludwik Velce, właściciel i kierownik pry-
watnej szkoły w Tarnopolu, przez p. Ro-
manowicza, o zasiłek na utrzymanie szko-
ły — do komisji przemysłowej.
491. Spółka koncesjonaryuszów dla projektowa-
nej kolei z Rzeszowa do Tarnowa, przez
p. Struszkiewicza, o przyznanie takich sa-
mych ułatwień nowej linii z Rzeszowa do
Tarnowa jak takowe pierwotnie w pro-
jektowanej linii z Dembicy do Jasła już
przyznane zostały — do komisji drogowej.
492. Spółka wodna Jasielska, przez p. Myciel-
skiego, o odpisanie reszty należytości z po-
życzki krajowej na budowę wodne zacią-
gniętej — do komisji gospodarstwa kra-
jowego.
493. Nauczycielki szkoły ludowej żeńskiej w Ja-
śle, przez p. Mycielskiego, o zrównanie ich
płac z płacami nauczycieli szkoły ludowej
męskiej — do komisji szkolnej.
494. Marya Pawlewicz, wdowa po nauczycielu,
przez p. Ohrymowicza, o zapomogę — do
komisji budżetowej.
495. Nauczyciele 4 klasowej szkoły im. Sobie-
skiego w Mościskach, przez p. Stanisława
Stadnickiego, o podwyższenie plac — do
komisji szkolnej.

JE. hr. Marszałek. Przystąpimy do po-
rządku dziennego.

Pierwszym punktem porządku dziennego
jest: Pierwsze czytanie wniosku posła Władys-
ława Wolańskiego, w przedmiocie przywrócenia
pociągu pospiesznego na linii głównej c. k. uprz.
kolei Karola Ludwika (**Aleg. 70**).

Dla uzasadnienia wniosku, głos ma p. Wła-
dysław Wolański.

P. Władysław hr. Wolański. Wysoki
Sejmie! Rozkład jazdy kolei od 1. Czerwca b. r.
jest wprowadzony jakby umyślnie wbrew wszel-
kim potrzebom, wymaganiom i interesom miesz-
kańców na przestrzeni między Stanisławowem a
Husiatynem. Podróżny jadący do którejkolwiek
ze stacyi między Stanisławowem a Husiatynem,
musi czekać na dworcu w Stanisławowie około
6 godzin. I tak wyjeżdżając pociągiem pospie-
sznym o godzinie 9. — staje się w Stanisła-
wowie o godzinie 12. minut 5. Pociąg koleji
państwowej odchodzi o godzinie 5. min. 30, a
zatem musi się czekać 5 godzin 25 min. Pociąg
ten staje w Husiatynie o godzinie 1. min. 6, a
zatem do przebycia tej małej przestrzeni potrzeba
16 godzin. Wyjeżdżając pociągiem wieczornym
ze Lwowa o godz. 9. min. 48, staje się w Sta-
nisławowie o godz. 3 min. 48. Pociąg zaś kolei
państwowej odchodzi dopiero o godz. 9 min. 58,

a zatem znowu 6 godz. 10 min. potrzeba czekać. Pociąg ten staje w Husiatynie o godz. 5 min. 55, a zatem do przebycia tej trzydziestu kilku milowej przestrzeni trzeba przeszło 20 godzin, to jest znacznie więcej czasu, aniżeli wymaga do przebycia stumilowa przestrzeń między Lwowem a Wiedniem. Jazda na Stryj także nie doprowadza do żadnego rezultatu, bo wprawdzie tędy jedzie się o godzinę krócej, ale przez to ogromne koło które się robi, przestrzeń do przebycia daleko większa, a zatem i koszta podróży o wiele większe, tak, iż tą drogą nikt nie jedzie. Zaiste niemożnaby wymyślić chyba niedogodniejszego rozkładu, niżeli obecny. Powód leży w tem, iż pociągi kolei Czerniowieckiej nie łączą się z pociągami kolei państwowej. To zaś powstało z powodu zniesienia przez kolej Karola Ludwika pociągu pospiesznego nocnego. Pociąg ten wychodził około godziny 10. z Krakowa a stawał we Lwowie o godzinie 5. Pociąg pospieszny Czerniowiecki wychodził o godzinie 6. a stawał w Stanisławowie o godzinie 9. a zatem w trzy kwadransy później można było jechać dalej ku Husiatynowi pociągiem kolei państwowej. Dziś zaszła zmiana, gdyż z Krakowa wychodzi pociąg osobowy o godzinie 10. minut 43, staje we Lwowie o godzinie 8. minut 30, wskutek tego pociąg pospieszny kolei Czerniowieckiej wychodzi ze Lwowa o godzinie 9. i staje o godzinie 12. w Stanisławowie, to jest w dwie godziny po odejściu pociągu kolei państwowej. Podróżny musi więc czekać aż do drugiego pociągu wieczornego. W dwojaki sposób możnaby temu złemu zaradzić. Albo spowodować Dyrekcyę kolei Karola Ludwika do wprowadzenia napowrót pociągu pospiesznego jak było pierwiej — bez zaniedbania kuryera, który jest dla całego kraju potrzebny, a wtedy komunikacya byłaby taką, jak była przed 1. Czerwca i nieby do życzenia nie pozostawało. A gdyby była trudność pod tym względem, możnaby dojść do tego celu zmianą rozkładu jazdy na kolei państwowej. Mianowicie, żeby kolej państwowa ze Stanisławowa w kierunku do Husiatyna wychodziła nie jak obecnie o godzinie 10 minut 58, lecz po nadejściu pociągu pospiesznego kolei Czerniowieckiej ze Lwowa, to jest około godziny 12 $\frac{1}{2}$. Że rozkład obecny jazdy jest nader uciążliwy i nader przykry dla całej przestrzeni między Husiatynem a Stanisławowem, niechaj za dowód na to posłuży ta okoliczność, że wszystkie pra-

wie powiaty dotyczącej okolicy wniosły do Dyrekcyi kolei państwowej prośbę o zmianę rozkładu jazdy.

I tak wniosły prośby Rady powiatowe: Husiatyńska, Borszczowska, Czortkowska, Zaleszczycka, Buczacka, Tłumacka i zdaje mi się że jeszcze jedna. Jako dalszy dowód może posłużyć także to, że wiele osób mieszkających w pobliżu kolei państwowej, szczególnie na przestrzeni między Buczaczem a Husiatynem, które od czasu otwarcia tej kolei zawsze jeździły nią do domu, teraz obróciły drogę na Tarnopol i wolą raczej 6, 7 a nawet ośm mil jechać kółkami, aniżeli wlec się tą koleją i 6 godzin na stacyi czekać.

Wniosek mój dąży do poprawienia tego złego, które dotyka wielką część kraju, mianowicie całą przestrzeń 20-milową między Stanisławowem a Husiatynem. Polecam go więc łaskawym względem Wysokiego Sejmu.

Pod względem formalnym, gdy nie mamy funkcyonującej komisji kolejowej, wnoszę o przekazanie go do komisji administracyjnej z poleceniem, by zdała w tej kadencji sprawę Wysokiemu Sejmowi.

JE. hr. Marszałek. Rozprawa otwarta. Czy żąda kto głosu? (Nikt). Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta. Wnioskodawca wnosi odesłania tego przedmiotu do komisji administracyjnej. Kto się z tem zgadza, zechce rękę podnieść. (Większość). Wniosek jest przyjęty.

Z porządku dziennego następuje sprawozdanie komisji budżetowej o preliminarzach wydatków i dochodów funduszu indemnizacyjnego wschodnio-galicyskiego, zachodnio-galicyskiego i krakowskiego na rok 1889. (Aleg. 71.) Sprawozdawca poseł Chrzanowski ma głos.

Sprawozdawca p. Chrzanowski (zaczyna czytać sprawozdanie z aleg. 71.).

P. Romanowicz. Wnoszę uwolnienie p. sprawozdawcy od czytania sprawozdania.

JE. hr. Marszałek. Jest wniosek uwolnienia p. sprawozdawcy od czytania sprawozdania. Kto się z tym wnioskiem zgadza, zechce rękę podnieść. (Większość). Wniosek jest przyjęty. Proszę p. sprawozdawcę o odczytanie wniosków komisji.

Sprawozdawca p. Chrzanowski (mówi). Przedłożę przeto bez żadnego uzasadnienia wyrażonego w sprawozdaniu wnioski komisji najprzód co do budżetu wydatków i dochodów

funduszu indemnizacyjnego wchodnio-galicyjskiego na rok 1889., a przede wszystkim co do wydatków (czyta):

1. Wydatki na zarząd . . . 16.200 zł.

JE. hr. Marszałek. Rozprawa otwarta. Czy żąda kto głosu? (Nikt). Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta; kto przyjmuje poz. 1. wydatków, raczy rękę podnieść. (Większość). Poz. 1. w wysokości 16.200 zł. jest przyjęta.

Sprawozdawca p. Chrzanowski (czyta):

2. Spłata kapitału przez losowanie obligacyj 2,292.915 zł.

JE. hr. Marszałek. Rozprawa otwarta. Czy żąda kto głosu? (Nikt). Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta, kto przyjmuje poz. 2. w wysokości 2,292.913 zł. raczy rękę podnieść. (Większość). Pozycja 2. jest przyjęta.

Sprawozdawca p. Chrzanowski (mówi):

Co do 3. poz. komisya budżetowa, zgodnie z projektem rządowym nie wyznacza (czyta):

4. Renty dla uprawnionych . 1,304.868 zł.

JE. hr. Marszałek. Rozprawa otwarta. Czy żąda kto głosu? (Nikt). Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta, kto przyjmuje poz. 4. w wysokości 1,304.868 zł. zechce rękę podnieść. (Większość). Poz. 4. jest przyjęta.

Sprawozdawca p. Chrzanowski (czyta):

5. Na zaliczki zwrotne w latach poprzednich 1.200 zł.

JE. hr. Marszałek. Rozprawa otwarta. Czy żąda kto głosu? (Nikt). Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta, kto przyjmuje poz. 5. w wysokości 1.200 zł. zechce rękę podnieść. (Większość). Poz. 5. jest przyjęta.

Sprawozdawca p. Chrzanowski (czyta):

6. Wydatki rozmaite 135 zł.

JE. hr. Marszałek. Rozprawa otwarta. Czy żąda kto głosu? (Nikt). Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta, kto przyjmuje poz. 6. w kwocie 135 zł. zechce rękę podnieść. (Większość). Poz. 6. jest przyjęta.

Sprawozdawca p. Chrzanowski. Ogół więc wydatków funduszu indemn. wschodnio-galicyjskiego w r. 1889. według wniosków komisji uchwalonych już przez Wysoki Sejm wynosi 3,615.318 zł.

Co do dalszego formalnego postępowania, wnoszę, że jeżeli żaden z szanownych posłów nie żąda głosu do szczegółowej pozycji dochodów lub wydatków, przedstawiać będą wnioski

komisji co do całych działów dochodów lub wydatków każdego funduszu indemnizacyjnego, z wyjątkiem, gdy który z posłów uczyni uwagę do jakiej szczegółowej pozycji.

JE. hr. Marszałek. Gdy żaden z posłów nie sprzeciwia się takiemu postępowaniu formalnemu, uważam wniosek sprawozdawcy jako przyjęty.

Sprawozdawca p. Chrzanowski. Ale zanim przedłożę Wys. Izbie wnioski komisji co do dochodów funduszu indemn. wschodnio-galicyjskiego w 1889. r. muszę przedstawić Wys. Sejmowi oddzielny wniosek komisji dotyczący się dochodów wszystkich trzech funduszy. Komisya zwraca uwagę Wysokiego Sejmu, że w rządowym projekcie, w tym rządowym projekcie budżetu dochodów funduszu indemn. wschod. gal. na rok 1889, a także w projektach budżetu funduszu indemn. zachodnio gal. i krak. nie ma pozycji dochodu z oprocentowania zapasu kasowego, który istnieje we wszystkich trzech funduszach, a Wysoki Sejm roztrząsając w Grudniu r. z. sprawozdanie komisji budżetowej o zamknięciu rachunków indemnizacyjnych za rok 1886, uchwalił na wniosek naszej komisji, następujące wezwanie do Rządu: „Wzywa się c. k. Rząd, aby reszty kasowe i zapasy kasowe funduszy indemnizacyjnych umieszczać polecił Dyrekcji funduszy indemnizacyjnych na procent w kasie państwa lub też na rachunek bieżący w bankach i aby dochód z tego oprocentowania zapasów kasowych zapisywano w rubryce dochodów odnośnego funduszu indemnizacyjnego“. Temu słusznemu żądaniu Sejmu nie stało się dotychczas zadość jak okazuje przedłożony projekt budżetu na r. 1889, a nie stało się zaś zadość z powodu, iż Rząd nie odpowiedział jeszcze na powyższe wezwanie Sejmu. Zaś komisya budżetowa nie mając jeszcze zamknięcia rachunków indemnizacyjnych za rok 1887, i nie wiedząc jaki pozostał zapas kasowy z końcem roku 1887, a tem mniej nie mogąc przybliżenie obliczyć, jaki zapas jest teraz, nie może także obliczyć nawet przybliżenie dochodu z oprocentowania zapasu i wstawić tej pozycji dochodów w budżet na r. 1889, ograniczyć się tylko musi do wniosku, aby Wysoki Sejm uchwalił powtórnie powyżej przytoczone wezwanie do Rządu. Przeto komisya wnosi: Wysoki Sejm uchwalić raczy: -
„Wzywa się c. k. Rząd, aby polecił Dyrekcji funduszy indemnizacyjnych, iżby zapasy

kasowe tych funduszków umieszczała na procent w kasie państwa albo też na rachunek bieżący w bankach, i aby dochód z tego oprocentowania zapasów kasowych zapisywano w rubryce dochodów odnośnego funduszu indemnizacyjnego“.

JE. hr. Marszałek. Rozprawa otwarta.

JE. p. Namiestnik Filip Zaleski jako komisarz rządowy. Proszę o głos.

JE. hr. Marszałek. JE. p. Namiestnik ma głos.

JE. p. Namiestnik Zaleski jako komisarz rządowy. Dopiero co odczytana rezolucya jest powtórzeniem rezolucyi powziętej w przeszłym roku na posiedzeniu z dnia 20. Grudnia roku 1887. Otóż mam zaszczyt oznajmić Wysockiej Izbie, że c. k. Rząd przychylił się w zasadzie do żądania wyrażonego w tej rezolucyi. Rozporządzeniem z d. 5. Października b. r. pan Minister spraw wewnętrznych, zastrzegając wyraźnie prawne stanowisko Rządu co do zwrotu zaliczek czyli subwencyi udzielanych ze Skarbu Państwa galicyjskim funduszom indemnizacyjnym polecił, aby nadwyżki funduszków indemnizacyjnych okazujące się po zamknięciu rachunków, wykazywane były jako pozostałości kasowe funduszu indemnizacyjnego, i umieszczane były kozyście na rachunek bieżący w jednym z tutejszych banków, który daje rękojmię zupełnego bezpieczeństwa i zapewnia możliwość rychłej wypłaty sum funduszom potrzebnych.

W rezolucyi w przeszłym roku uchwalonej a dopiero co odczytanej była postawiona alternatywa w jednym z banków lub w kasie rządowej. Co do tego zachodzi pewne nieporozumienie. Kasy rządowe, któreby fruktyfikowały zapasy składane tak jak to niegdyś bywało, dzisiaj nie istnieją. Dawniej działo się to w tak zwanych Staatsschuldenfonds-Tilgungs-Cassen, gdzie zapasy w gotówce skarb lokował na pewne procenta. To ustało, obecnie więc może dyrekcyja funduszków indemnizacyjnych traktować tylko z instytucją finansową krajową.

Te rokowania wymagają czasu, nadto muszą być instrukcyje wypracowane, ażeby sprawa mogła być porządnym tokiem prowadzoną. Jednakowoż mam wszelką nadzieję że od 1. Stycznia 1889 wspomniane zarządzenie JE. Pana Ministra będzie mogło wejść w życie. Muszę też nadmienić że c. k. Rząd przychylił się do tego, ażeby subwencye państwowe w pewnych

stałych terminach były udzielane funduszowi indemnizacyjnemu. Względem oznaczenia tych terminów czynności przygotowawcze są w toku i mam nadzieję, że to zarządzenie także od 1. Stycznia 1889 będzie mogło wejść w życie.

JE. hr. Marszałek. Czy żąda jeszcze głosu? (Nikt) Gdy nikt głosu nie żąda, pan sprawozdawca ma głos.

Sprawozdawca poseł Chrzanowski. Po oświadczeniu c. k. Namiestnika w imieniu Rządu i po odczytaniu reskryptu ministeryalnego z 5 t. m. okazującego, iż Rząd uczynił zadość żądaniom Wysokiego Sejmu zawartemu w rezolucyi uchwalonej w roku zeszłym, aby umieszczano na procent zapasy kasowe funduszków indemnizacyjnych; a nadto że uczynił zadość życzeniu Sejmu co do formy zamknięć rachunków, stało się już niepotrzebnem ponowienia rezolucyi, którą komisya proponowała przed wydaniem reskryptu ministeryalnego. Przeważała mnie komisya budżetowa do oświadczenia, iż cofa wniosek o ponowienie tej rezolucyi która stała się bezprzedmiotową.

Co się tyczy zastrzeżenia nadmienionego z strony rządu, iż skarb państwa wypłacając zwykle zasiłki funduszom indemnizacyjnym, w pewnych odtąd terminach, dawać go będzie z tem samem zastrzeżeniem co dotychczas, winien jestem przypomnieć, że także Wysoki Sejm co do tych zasiłków zastrzega zawsze swoje dotychczasowe stanowisko prawne tylokrotnemi oświadczeniami zawarowanymi, iż zasiłki te są subwencyą bezzwrotną, do której płacenia skarb państwa jest zobowiązany.

Przechodzą teraz do przedstawienia dalszych wniosków komisji co do budżetu funduszków indemnizacyjnych na r. 1889, a z kolei co do dochodów funduszu indem. wschod. galicyjskiego stosownie zaś do woli wysockiej Izby, przedłożę wnioski co do całego działu dochodów. Lecz co do pozycyi w tym dziale, t. j. co do dochodu z dodatku indemnizacyjnego, winna komisya przytoczyć powody, dla czego nie może obniżyć wysokości tego dodatku na r. 1889 i musi się zgodzić na propozycyę rządową, aby go pobierać w takiej samej wysokości jak w roku 1888. Wprawdzie komisya sądzi, że suma podatków bezpośrednich rozpisanych na r. 1889, to jest rzeczywista podstawa poboru dodatku indemnizacyjnego w 1889, będzie większa niż suma po-

datków bezpośrednich rozpisanych na 1887, na której to podstawie rząd obliczył przybliżenie dochód z dodatku na 1889, albowiem podatki gruntowy i dochodowy wzrastają ciągle. Jednak komisya zważywszy po 1sze, że wskutek licznych klęsk elementarnych mianowicie powodzi, gradów, pożarów, które dotknęły kraj nasz w roku bieżącym, nastąpią zapewne i nastąpić powinny w wielu miejscowościach opusty w podatkach, a przeto i w dodatku indemnizacyjnym; zważywszy po 2ie, iż Sejm na wniosek komisji budżetowej zniżył stopę poboru dodatku indemnizacyjnego w 1887 roku z 30 na 28 centów a na rok 1888 z 28 na 27 centów, zaś niemamy jeszcze zamknięcia rachunków indemnizacyjnych z obu tych lat, któreby nam wykazały istotny dochód z dodatku indemnizacyjnego w tych latach przy niższej stopie poboru dodatku a powiększonej podstawie jego poboru; po 3ie zważywszy, że nie mając zamknięcia rachunków indemnizacyjnych za rok 1887, którego, z powodu wcześniejszego niż zwykle zwołania Sejmu, do dziś dnia rząd nie przedłożył: komisya nie ma lepszej podstawy do obliczenia dochodu z dodatku indemnizacyjnego, niż ta, na której rząd oparł swoje obrachowanie. Z tych wszystkich powodów komisya zgodzić się musi na propozycję rządową, aby dodatek indemnizacyjny z 1889 roku pobierany był w Galicyi w wysokości 27 centów do każdego złotego całej należności podatków bezpośrednich.

Ogół dochodów funduszu indemnizacyjnego wschodnio-galicyskiego obrachowała komisya w 9 pozycjach na 3,615.969 zł. i wnosi: dochody funduszu indemnizacyjnego wschodnio-galicyskiego w 1889 r. 3,615.969 zł. w. a.

JE. hr. Marszałek. Rozprawa otwarta. Czy żąda kto głosu? (Nikt) Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta. — Kto przyjmuje dochody w sumie 3,615.969 zł. raczy rękę podnieść. — Dochody są przyjęte.

Sprawozdawca p. Chrzanowski (czyta):

Przystępuję do przedłożenia wniosków komisji co do budżetu indemnizacyjnego zachodnio-galicyskiego. Ogólna suma wydatków tego funduszu w 1889 r. przez komisję obliczonych wynosi 2,067.594 zł.

JE. hr. Marszałek. Rozprawa otwarta. Czy żąda kto głosu? (Nikt). Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta. Kto przyjmuje wy-

datki w sumie 2,067.594 zł. zechce rękę podnieść (Większość). Wydatki są przyjęte.

Sprawozdawca p. Chrzanowski (czyta):

Dochody funduszu zachodnio-galicyskiego w 1889 r. obliczone przez komisję w pięciu pozycjach, wynoszą w ogóle 2,067.957 zł., zatem o 363 zł. większe od ogółu wydatków tego funduszu w r. 1889.

JE. hr. Marszałek. Rozprawa otwarta.

Czy żąda kto głosu? (Nikt). Gdy nikt głosu nie żąda rozprawa zamknięta. Kto przyjmuje te dochody w wysokości 2,067.957 zł. zechce rękę podnieść? (Większość). Dochody są przyjęte.

Sprawozdawca p. Chrzanowski (czyta):

Komisya budżetowa przedstawiwszy Sejmowi do przyjęcia według jej powyższych wniosków, budżet wydatków i dochodów na r. 1889 funduszy indemnizacyjnych wschodnio galicyskiego i zachodnio galicyskiego, wnosi następującą

uchwałę finansową:

Wysoki Sejm uchwalić raczy:

Na pokrycie wydatków funduszu indemnizacyjnego wschodniej części Galicyi i funduszu indemnizacyjnego zachodniej części Galicyi w r. 1889, Sejm ustanawia w tych obu częściach kraju, dodatek do wszystkich podatków bezpośrednich, po 27 centów do każdego złotego całej należności podatków bezpośrednich.

JE. hr. Marszałek. Rozprawa otwarta.

Czy żąda kto głosu? (Nikt). Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta. Kto przyjmuje uchwałę finansową zechce rękę podnieść. (Większość). Uchwała jest przyjęta.

Sprawozdawca p. Chrzanowski (czyta):

Jednak komisya budżetowa zważywszy, że Wysoki Sejm zastrzegłszy swoje dotychczasowe stanowisko prawne w sprawie indemnizacyjnej, upoważnił Wydział krajowy uchwałą z dnia 29. Października 1882 r. do zawarcia ugody, z zastrzeżeniem konstytucyjnego jej zatwierdzenia, z c. k. administracją państwa, w celu usunięcia sporu co do stosunków państwa do funduszy indemnizacyjnych wschodniej i zachodniej części Galicyi; po 2gie zważywszy, że jeżeli ta ugoda na warunkach uchwalonych zawartą zostanie, dochód ze skarbu państwa dla funduszy indemnizacyjnych wschodnio- i zachodnio galicyskich będzie w 1889 roku o 200.000 zł. mniejszy niż w powyższym na r. 1889 budżecie oznaczono,

a przeto, aby pokryć ogół wydatków funduszków indemnizacyjnych zachodnio- i wschodnio galicyjskich, musi być dochód od kraju, to jest dochód z dodatku indemnizacyjnego do podatków bezpośrednich w 1889 r. o 200.000 zł. większy niż w budżecie wykazano, i dodatek indemnizacyjny ustanowiony powyższą uchwałą finansową, należy, w razie przyścia do skutku wzmiankowanej ugody, podwyższyć o dwa centy, — wnosi:

Wysoki Sejm uchwalić raczy następującą uchwałą finansową:

Dodatkowa uchwała finansowa na r. 1889.

„W razie zawarcia ugody pomiędzy c. k. administracją państwa a Wydziałem krajowym Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkim Księstwem Krakowskim, w imieniu Reprezentacji kraju, w celu usunięcia sporu o stosunki państwa do funduszków indemnizacyjnych wschodniej i zachodniej Galicyi, i po konstytucyjnym zatwierdzeniu tej ugody, należy pobierać w roku 1889 w powiatach wschodnio- i zachodnio galicyjskich, oprócz ustanowionego uchwałą z dnia dzisiejszego zwyczajnego dodatku indemnizacyjnego, dodatek indemnizacyjny nadzwyczajny po dwa centy do każdego złotego całej należności podatków bezpośrednich.“

JE. hr. Marszałek. Rozprawa otwarta. Czy żąda kto głosu? (Nikt). Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta. Kto przyjmuje dodatkową uchwałę finansową zechce rękę podnieść. (Większość) Jest przyjęta.

Sprawozdawca p. Chrzanowski (czyta):

Ogół wydatków funduszu indemnizacyjnego krakowskiego, preliminarowanych przez komisję na 1889 r. w 5. pozycjach, wynosi 182.783 zł., mniej tylko o 76 zł. niż obliczono w rządowym projekcie budżetu.

JE. hr. Marszałek. Rozprawa otwarta. Czy żąda kto głosu? (Nikt). Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta. Kto przyjmuje wydatki w sumie 182.783 zł. zechce rękę podnieść. (Większość). Wydatki są przyjęte.

Sprawozdawca p. Chrzanowski (czyta):

Ogół dochodów funduszu indemnizacyjnego krakowskiego, preliminarowanych na r. 1889, wynosi 182.859 zł. i byłby większy tylko o 76 zł. od ogółu wydatków preliminarowanych wyżej na ów rok.

JE. hr. Marszałek. Rozprawa otwarta. Czy żąda kto głosu? (Nikt). Gdy nikt głosu nie

żąda, rozprawa zamknięta. Kto przyjmuje dochody w sumie 182.859 zł. raczy rękę podnieść. (Większość). Dochody są przyjęte.

Sprawozdawca p. Chrzanowski (czyta):

Komisya budżetowa przedstawiwszy Wys. Sejmowi do przyjęcia według jej powyższych wniosków, budżet wydatków i dochodów funduszu indemnizacyjnego krakowskiego na r. 1889, wnosi następującą

uchwałą finansową:

Wysoki Sejm uchwalić raczy:

Na pokrycie wydatków funduszu indemnizacyjnego krakowskiego w 1889 roku, Sejm ustanawia w Krakowskim dodatek do wszystkich podatków bezpośrednich po 16 centów do każdego złotego całej należności podatków bezpośrednich.

JE. hr. Marszałek. Rozprawa otwarta. Czy żąda kto głosu? (Nikt). Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta. Kto przyjmuje uchwałę finansową, raczy rękę podnieść. (Większość). Uchwała jest przyjęta.

Sprawozdawca p. Chrzanowski. Wnoszę przyjęcie tych uchwał w trzecim czytaniu bez czytania.

JE. hr. Marszałek. Pan sprawozdawca wnosi przyjęcie powziętych uchwał w trzecim czytaniu z pominięciem czytania. Kto się z tem zgadza, raczy rękę podnieść. (Większość). Kto przyjmuje te uchwały w trzecim czytaniu, raczy rękę podnieść. (Większość). Uchwały są przyjęte w trzecim czytaniu. Z porządku dziennego następuje:

Sprawozdanie komisji drogowej z petycji Rady powiatowej w Limanowej, o zwolnienie powiatu od wpłacania 1% dodatku do podatku na rzecz wykupna gruntów pod kolej transwersalną.

Sprawozdawca poseł Jaworski ma głos.

Sprawozdawca p. Jaworski (czyta):

Sprawozdanie

komisji drogowej o petycji Rady powiatowej w Limanowy, o zwolnienie powiatu od wpłacenia 1% dodatku do podatków, na rzecz wykupna gruntów pod kolej transwersalną.

Wysoki Sejmie!

Budowa kolei transwersalnej galicyjskiej z Husiatyna do Żywca sankcyonowaną została ustawą państwową z 28. Grudnia 1881 i najwyższem postanowieniem z tego samego dnia sankcyonowaną została ustawa, krajowa mocą której

artykułem IIIcim i VIty m fundusz krajowy na kosztą zakupną i wywłaszczenia gruntów pod kolej skarbowi Państwa łączną ryczałtową sumę jednego miliona i stotysięcy zł. wypłacić się zobowiązał. — Przed wejściem w życie rzeczony ustawy krajowej, a względnie przed uchwaleniem tejże w Sejmie krajowym 23. Lipca 1880 roku oświadczyły niektóre powiaty gotowość do przy czynienia się pewnymi datkami do kosztów budowy tej kolei — które to deklaracje Wydział krajowy reskryptem z 12go Listopada 1880 zatwierdził. Deklaracyj takich nadeszło do Wydziału krajowego od 11tu powiatów, a mianowicie od powiatu: Gorlice, Krosno, Sanok, Buczacz, Nowy Targ, Jasło, Czortków, Zaleszczyki, Limanowa, Stanisławów i Tłumacz w łącznej sumie 171.863 zł. Z tej sumy odpisano 47.141 zł. 34 ct. jako datki powiatów Gorlice i Jasło — a odpisano z tego powodu, że warunki, pod którymi się oświadczyły nie ziściły się. — Z bezwarunkowych zobowiązań w łącznej sumie 124.724 zł. 66 ct. wpłynęło do dzisiaj 20.364 zł. pozostaje przeto do płacenia kwota 104.360 zł. 66 ct., z której to sumy na powiat Limanowa 9.383 zł. 40 ct. przypada. — Wkrótce po potwierdzeniu przez Wydział krajowy deklaracyi, wniósł Wydział Rady powiatowej w Limanowy prośbę do Wydziału krajowego, a odwołując się na znaczne koszta, na budowę dróg powiatowych i dojazdów kolejowych przez biedny powiat ponoszone, prosił i otrzymał od Wydziału krajowego przedłużenie terminu spłaty należących się datków po roku 1884. — Po upływie tego terminu powiat Limanowski na umorzenie swego zobowiązania nic nie uiscił, — zaś w miesiącu Wrześniu b. r. wniósł do Wydziału krajowego i w drodze petycyi do Wysokiego Sejmu prośbę względem odpisania tej zaległości, która to petycja na skutek uchwały Wysokiego Sejmu z 19. Września b. r. jest przedmiotem niniejszego sprawozdania. Proszący na poparcie swej prośby podają dwa powody mianowicie: że według ich mniemania, datek ten był warunkowy i że powiat biedny, obarczony obecnie pożyczką na budowę dróg powiatowych w kwocie 10 000 zł. i budową dwóch dojazdów kolejowych, nie jest w stanie podolać tym ciężarom. Że to zobowiązanie było warunkowe mniemają proszący z powodu, że powiat Limanowski deklarował się do datku 1% od podatków stałych przez lat 20 pod warunkiem, że

inne powiaty interesowane podobnym datkiem się przyczynią. Wydział Rady powiatowej Limanowskiej twierdzi, że pod wyrazem: „inne powiaty“ rozumiał graniczące powiaty Sądecki i Myślenicki; — Wydział krajowy zaś jest mniemania, że gdy ośm powiatów w kraju bezwarunkowo do datku się zobowiązały, warunek ten nie istnieje. — Komisya drogowa nie zapoznaje doniosłości powodu wielkiego przeciążenia powiatu na rzecz komunikacyi i uznaje go za bardzo znaczący w celu ulżenia powiatowi tak znacznych ciężarów — jednakże nie może i nie czuje się powołaną przedstawić Wysokiemu Sejmowi stanowczego wniosku, czyli i o ile deklaracya Rady powiatowej Limanowskiej była warunkową, czyli przeto z tego powodu petycye uwzględnić lub odrzucićby należało. — Dlatego komisya drogowa wnosi: Wysoki Sejm raczy uchwalić:

„Petycye Rady powiatowej w Limanowy udziela się Wydziałowi krajowemu z poleceniem, by po zbadaniu istoty rzeczy tak pod względem prawniczym jak też i co do sił finansowych powiatu Limanowa, na przyszłej sesyi sejmowej przedłożył sprawozdanie i odpowiednie wnioski.

J.E. hr. Marszałek. Rozprawa otwarta.

P. Struszkiewicz. Proszę o głos.

J.E. hr. Marszałek. P. Struszkiewicz ma głos.

P. Struszkiewicz. Nie mam zamiaru występować przeciw wnioskowi komisyi po tak wyczerpującem sprawozdaniu, jakie zostało właśnie odczytanem. Chciałbym tylko dodać tę uwagę, że powiat Limanowski rzeczywiście należy do rzędu najbiedniejszych w kraju, już z powodu położenia swego. Dowodzi tego niska wydatność centa podatku; jeden cent dodatków w powiecie czyni zaledwie 400 zł. Chciałbym także podnieść, że powiat ten przeciążony jest przez przeprowadzenie kolei transwersalnej budową dojazdów kolejowych. W tym roku wymagają one nakładu 14.000 zł. i na te cele ten powiat musi się pożyczką posługiwać, bo z funduszków bieżących pokryć tego wydatku nie może. Stan rzeczy w powiecie jest taki, że datek ten, aczkolwiek nie wielki bo 1% dodatku wynoszący, gdyby koniecznie miał być uiszczony, musiałby powiat pokryć za pomocą pożyczki lub zwiększwszy dodatek, który 20 kilka centów wynosi. Nie będę się wdawał w roztrząsanie, czy warunek ten, jaki był po-

stawiony w deklaracji, został dopełniony czy nie i czy pod tym względem zachodzi jaka wątpliwość; zawsze jednak sądzę, że jak było „pod warunkiem“, to kwestya jest do dyskusyi. Nie chcę tego podnosić, i nie zaprzeczam, że powiat jeżeli przyjął obowiązki, dopełnić je winien, jednakże ze względu na stan powiatu sądzę, że Wydział krajowy po zbadaniu sprawy przyjdzie do tego przekonania, że tego powiatu trudno pociągać do tego datku, jakim obowiązany jest z powodu przeprowadzenia budowy kolei transwersalnej. Zresztą zgadzam się z wnioskiem komisyi.

JE. hr. Marszałek. Czy żąda jeszcze kto głosu? (Nikt). Gdy nikt głosu nie żąda, p. sprawozdawca ma głos.

Sprawozdawca p. Jaworski. Zrzekam się głosu.

JE. hr. Marszałek. Przystępujemy do głosowania. Kto się zgadza z wnioskiem komisyi raczy rękę podnieść. (Większość). Wniosek jest przyjęty.

Z kolei następuje sprawozdanie komisyi drogowej z petycji Rady gminnej wsi Płaza, powiatu Chrzanowskiego, o subwencyę na drogę gminną.

Sprawozdawca p. Władysław Koziebrodzki ma głos.

Sprawozdawca p. Władysław hr. Koziebrodzki (czyta):

Sprawozdanie

komisyi drogowej z petycji Rady gminnej wsi Płaza, o subwencyę na drogę gminną.

Wysoki Sejmie!

Droga gminna Kościelece-Babice, w powiecie Chrzanowskim, zaczyna się od drogi powiatowej Chrzanów - Alwernia, w gminie Kościelece i prowadzi przez gminę Płaza do drogi krajowej Kraków-Chełmek, w gminie Babice.

Długość całej tej drogi wynosi 7.300 metrów.

Z tego w gminie Kościelece	1.000	"
" Płaza	5.500	"
" Babice	800	"

Teren tej drogi w gminie Płaza składa się ze stromej góry i ciężkich piasków, a frekwencya na niej bardzo ożywiona, szczególnie w skutek ciągłego przewozu węgla kamiennego z kopalń Sierozy i Jaworza do gmin Lipowce, Kwa-

czyły, Siemoty i innych. Gmina Płaza pomimo tego iż posiada na swoim terytoryum szesnaście kilometrów dróg gminnych, starała się z wiosną b. r. te ważne arterye komunikacyjne doprowadzić do możebnego porządku i nietylko siłą prestatycy, ale i nadobowiązkowemi ofiarami wspólnie z obszarem dworskim wywozła kilkadziesiąt sagów kamieni, które potłuczono i rozwieziono, poprawa ta jednak wykończoną być nie mogła, gdyż niebywała klęska gradowa mieszkańców gminy do ostatecznej doprowadziła nędzy.

W skutek tej skonstatowanej klęski tak dla dania zarobku mieszkańcom, jako też i poprawy drogi, Wydział powiatowy Chrzanowski udzielił zapomogi w sumie 400 zł. Suma ta użyta jednak została dla poprawy drogi tylko w gminie Kościelece — gmina Płazy z subwencyi tej nie otrzymała żadnej pomocy — a bacząc z jednej strony na nędzę mieszkańców, potrzebujących zarobku, jak z drugiej na niezbędną potrzebę prowadzenia dalszej naprawy drogi tej w swoim terytoryum, gmina Płazy wniosła do Wysokiego Sejmu petycyę z prośbą o udzielenie jej na ten cel subwencyi.

Komisya drogowa nie mogąc jednak sprawdzić dokładności cyfr przytoczonych w petycji, a w skutek tego i granicy, w jakiej pomoc udzieloną być może, wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Petycyę gminy Płazy odstępuje się Wydziałowi krajowemu do zbadania i możebnego uwzględnienia.

JE. hr. Marszałek. Rozprawa otwarta. Czy żąda kto głosu? (Nikt). Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta. Kto przyjmuje wniosek komisyi zechce rękę podnieść. (Większość). Wniosek jest przyjęty.

Z porządku dziennego następuje (czyta):

Sprawozdanie komisyi drogowej:

a) z petycji Wydziału powiatowego w Kolbuszowej, o subwencyę na drogę Kolbuszowa-Sokołowa;

b) z petycji gminy Szyk o udzielenie zapomogi na przebudowanie drogi Lasocko-Łososińskiej.

Sprawozdawca p. Brykczyński ma głos.

Sprawozdawca p. Brykczyński (czyta):

Sprawozdanie

komisji drogowej o petycyi gminy Szyk do L. 184 o udzielenie zapomogi na przebudowanie drogi Lasocko-Łososińskiej.

Wysoki Sejmie!

Zważywszy, iż droga Lasocko-Łososińska ma rzeczywiście na terytorjum gminy Szyk zmienić dotychczasowy kierunek, co znacznie kosztu budowy podniesie; zważywszy dalej, iż pomimo udzielonej przez Wydział krajowy subwencji w kwocie 750 zł. powiatowi Limanowskiemu, z której część na gminę Szyk przypada, gmina ta nie będzie w stanie robót na nią przypadających wykonać; komisya drogowa wnosi:

Petycyę gminy Szyk do L. 184 przekazuje się Wydziałowi krajowemu do możliwego uwzględnienia.

JE. hr. Marszałek. Rozprawa otwarta. Czy żąda kto głosu? (Nikt). Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta. Kto przyjmuje wniosek, komisji zechce rękę podnieść. (Większość). Wniosek komisji jest przyjęty.

Sprawozdawca p. Brykczyński (czyta);
Sprawozdanie

komisji drogowej z petycyi Wydziału powiatowego Kolbuszowskiego, o subwencyę na drogę Kolbuszowa-Sokołów.

Wysoki Sejmie!

Na dniu 22. Listopada Wydział powiatowy Kolbuszowski wniósł prośbę do Wydziału krajowego o subwencyę na drogę Kolbuszowsko-Sokołowską do wysokości 50% preliminowanych kosztów budowy. Koszta na rok 1888 oznaczono w sumie 16.000 zł. Wydział krajowy przesłał Wydziałowi powiatowemu tymczasowo kwotę 4.800 zł., z poleceniem, porobienia zmian w operacie technicznym, oraz przedłożenia odpisu uchwały Rady powiatowej, uznającej drogę Kolbuszowa-Sokołów za drogę powiatową.

Na dniu 19. Września b. r. wniósł Wydział powiatowy Kolbuszowski petycyę do Wysokiego Sejmu z prośbą o wstawienie w budżet krajowy sumy 14.000 zł., jako dotacyę na drogę Kolbuszowsko-Sokołowską, a to 4.000 jako niedopłaconą połowę 50-procentowej subwencji na rok 1888 i 10.000 zł. jako 50% preliminowanych na rok 1889 kosztów budowy.

Gdy zaś do tej pory Wydział powiatowy Kolbuszowski nie uczynił zadość poleceniom Wydziału krajowego ani pod względem techni-

cznym, jak donosi miejscowy okręgowy inżynier, ani też nie przedłożył uchwały Rady powiatowej, uznającej drogę Kolbuszowa-Sokołów za drogą powiatową, komisya drogowa wnosi:

Petycyę Wydziału powiatowego Kolbuszowskiego o subwencyę na drogę Kolbuszowa-Sokołów, przekazuje się Wydziałowi krajowemu do zbadania i dalszego urzędowania, w myśl okólnika z 22. Grudnia 1882.

JE. hr. Marszałek. Rozprawa otwarta. Czy żąda kto głosu? (Nikt). Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta. Kto przyjmuje wniosek komisji zechce rękę podnieść. (Większość). Wniosek komisji jest przyjęty.

Z kolei następuje: Dalszy ciąg rozprawy nad sprawozdaniem komisji administracyjnej z projektem ustawy budowniczej dla znaczniejszych miejscowości w Galicyi. Sprawozdawca p. Onyszkiewicz ma głos.

Sprawozdawca p. Onyszkiewicz. W skutek uchwały Wysokiej Izby odesłane zostały do komisji poprawki; komisya występuje dziś z dodatkowym sprawozdaniem (**Aleg. 72.**), które upraszam uważać jako uzupełnienie sprawozdania z projektem ustawy budowniczej dla znaczniejszych miejscowości. Sprawozdanie to opiewa: (Zaczyna czytać sprawozdanie z **Aleg. 72.**)

Głosy: Uwolnić p. sprawozdawcę od czytania sprawozdania.

JE. hr. Marszałek. Kto jest za uwolnieniem p. sprawozdawcy od czytania sprawozdania, zechce rękę podnieść. (Większość). Wniosek jest przyjęty. Proszę p. sprawozdawcę o odczytanie wniosku.

Sprawozdawca p. Onyszkiewicz. Wysoka Izba pozostawiła §. 6. w zawieszeniu. Komisya proponuje go obecnie bez zmiany (czyta):
§. 6.

Wywłaszczenie.

Jeżeli wskutek oznaczenia linii regulacyjnej okaże się potrzeba cofnięcia budowy po za dotychczasową linię frontową, albo wysunięcia jej naprzód, wówczas w pierwszym przypadku właściciel gruntu budowlanego obowiązany jest odstąpić za wynagrodzeniem gminie na własność część gruntu między dawniejszą linią frontową a nową linią regulacyjną; w drugim przypadku zaś tak długo nie będzie miał prawa przystąpić do wykonania projektowanej budowy, pokąd nie nabędzie na własność od dotychczasowego wła-

ściciela za wynagrodzeniem część gruntu między dawniejszą linią frontową a nową linią regulacyjną, którą to część gruntu właściciel jemu odstąpić winien. Orzeczenie o wywłaszczeniu (§. 365 ust. cyw.) należy do władzy politycznej.

Gdyby w tych przypadkach co do wysokości wynagrodzenia uгода do skutku nie przysłała, oznaczy ją orzeczenie sądowe. Niedojście ugody nie wstrzymuje ostatecznego ustanowienia linii regulacyjnej i dalszej rozprawy budowniczej.

W razie zajęcia obcego gruntu pod budowę, konsens budującemu tylko wówczas udzielonym być może, jeżeli budujący wykaże, że otrzymał zezwolenie właściciela tego gruntu, albo że dał zabezpieczenie dostateczne wypłaty wynagrodzenia, które sąd oznaczy. Co do kwestyi jak należy oznaczyć linię regulacyjną i jaką przestrzeń odstąpić lub zająć pod budowę, wykluczoną jest droga sądowa.

JE. hr. Marszałek. Rozprawa otwarta. Czy żąda kto głosu? (Nikt). Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta. Komisya wnosi uchwalenie bez zmiany §. 6., który pozostał w zawieszeniu, w brzmieniu pierwotnie przez komisję proponowanem. Kto się z tym wnioskiem zgadza, zechce rękę podnieść. (Większość). §. 6. jest przyjęty. Teraz przystępujemy do §. 46., do którego p. Władysław hr. Koziębrodzki wniósł był poprawkę.

Sprawozdawca p. Onyszkiewicz. Komisya proponuje przyjęcie tego §. bez zmiany (czyta):

§. 46.

Suszarnie, piece do wypalania wapna lub cegły i kuźnie.

Suszarnie na owoce, len lub konopie winny być od innych budynków przynajmniej o 30 m. oddalone.

Piece do wypalania wapna lub cegły mogą stać jedynie poza obrębem zabudowanego obszaru miejskiego.

Kuźnie winny być oddalone od innych budynków przynajmniej o 30 m. lub urządzone w budynkach ogniotrwale zbudowanych; —

jednak wnosi dodatek jako 4ty ustęp tegoż paragrafu następującej treści:

„Prawo zezwalania na pokrywanie dachów słomą (§. 48.) nie odnosi się do określonych w niniejszym (46tym) paragrafie przedmiotów budowlanych“.

JE. hr. Marszałek. Rozprawa otwarta. P. sprawozdawca imieniem komisji wnosi przyjęcie §. 46. według brzmienia pierwotnie przez komisję proponowanego, z dodatkiem: „Prawo zezwalania na pokrywanie dachów słomą (§. 48.) nie odnosi się do określonych w niniejszym (46.) paragrafie przedmiotów budowlanych“. Czy żąda kto głosu?

P. Władysław hr. Koziębrodzki. Proszę o głos.

JE. hr. Marszałek. P. Władysław hr. Koziębrodzki ma głos.

P. Władysław hr. Koziębrodzki. W jednej części zgadzam się najzupełniej z załatwieniem mojej poprawki, jak to szanowna komisya uczyniła; ale w załatwieniu tem nie widzę podniesienia drugiej myśli, która mnie do żądania zmiany całego tego §. przynaglała.

Alinea pierwsza tego paragrafu powiada (czyta): „Suszarnie na owoce, len, lub konopie, winny być od innych budynków przynajmniej o 30 metrów oddalone“, przez to więc rozumieć należy, że takie suszarnie nie mogą być zaprowadzone w innym budynku, tylko w oddalonym o 30 metrów od innych budynków. Tymczasem w 3ciej alinei tego paragrafu jest powiedziane (czyta): „Kuźnie winny być oddalone od innych budynków przynajmniej o 30 metrów, lub urządzone w budynkach ogniotrwale zbudowanych“. A więc z tego analogicznie wypada, iż mogą być urządzone w innych budynkach jeżeli są ogniotrwale. Co do niebezpieczeństwa ognia, jakie pomiędzy suszarnią na owoce, len lub konopie, a kuźniami zachodzą, to nie widzę żadnej różnicy. Tak z suszarni jak i kuźni powstać może pożar. A wyłączenie takie, że suszarnie nie mogą być w budynkach mieszkalnych urządzone, może być połączone z wielką stratą dla tego najdrobniejszego budzącego się przemysłu niektórych małych miasteczek, a mam tu przede wszystkim na myśli suszarnie owoców, które następnie po jarmarkach są rozwożone. Otóż sądzę, że z powodu, iż nie ma różnicy co do niebezpieczeństwa pożaru, możnaby i w tym wypadku stosować się do alinei trzeciej tego §., dlatego do pierwszej alinei tego §. stawiam następującą poprawkę (czyta):

„Suszarnie na owoce, len lub konopie, winny być od innych budynków przynajmniej o 30 metrów oddalone, lub urządzone w budynkach ogniotrwale zbudowanych.“

Jestto postanowienie analogiczne do tego postanowienia, jakie w tym §. w alinei trzeciej jest zawarte i proszę Wysoką Izbę o uchwalenie tej poprawki.

JE. hr. Marszałek. Kto popiera poprawkę p. Władysława hr. Koziembrodzkiego do §. 46., rączy rękę podnieść? (Dostateczna liczba). Wniosek jest dostatecznie poparty. Czy żąda kto jeszcze głosu? (Nikt). Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta. P. sprawozdawca ma głos.

Sprawozdawca p. Onyszkiewicz. Komisya była zdania, że suszarnie bywają urządzone albo jako oddzielnie budowane przedmioty, albo jako części kuchni w domu się znajdującej, która ogniem nie zagraża. Żądanie, aby suszarnie mające w bliższem niż 30-metrowem stać oddaleniu były umieszczane w budynku murywanym, byłoby nieuzasadnionem i nie odpowiadałoby stosunkom w kraju istniejącym.

Gdyby to żądanie miało być zastosowaniem, sprawiłoby to uciążliwości dla właścicieli suszarni nieuzasadnione; z tego powodu komisya nie proponowała takiego postanowienia, które się odnosi do kuźni a które jest uzasadnione w istniejących stosunkach kraju, do zastosowania także do suszarni. W obec tego upraszam Wysoką Izbę, by nie przyjmowała poprawki p. Koziembrodzkiego.

JE. hr. Marszałek. Przystępujemy do głosowania. Podaję wprzód pod głosowanie alinę pierwszą §. 46. ponieważ poprawka p. Władysława hr. Koziembrodzkiego jest dodatkiem do tego ustępu. — Kto przyjmuje alinę pierwszą §. 46., która opiewa: (czyta) „Suszarnie na owoce, len lub koнопie winny być od innych budynków przynajmniej o 30 m. oddalone“ — zechce rękę podnieść. (Większość) Alinea pierwsza §. 46 jest przyjęta. — Podaję pod głosowanie poprawkę p. Władysława hr. Koziembrodzkiego, który żąda, ażeby po alinei pierwszej §. 46. dodać słowa: „lub urządzone w budynkach ogniotrwale zbudowanych“. Kto przyjmuje poprawkę p. Władysława hr. Koziembrodzkiego zechce rękę podnieść. (Mniejszość.) Poprawka nie jest przyjęta.

Następne ustępy §. 46. opiewają: (czyta)

Piece do wypalania wapna lub cegły mogą stać jedynie poza obrębem zabudowanego obszaru miejskiego.

Kuźnie winny być oddalone od innych bu-

dynków przynajmniej o 30 m. lub urządzone w budynkach ogniotrwale zbudowanych.

Komisya wnosi, ażeby do tego paragrafu jako ustęp czwarty dodać ustęp: (czyta) „Prawo zezwolenia na pokrywanie dachów słomą (§. 48) nie odnosi się do określonych w niniejszym (46tym) paragrafie przedmiotów budowlanych“.

Kto przyjmuje ustęp drugi, trzeci i obecnie przez komisję dodany ustęp czwarty §. 46. zechce rękę podnieść. (Większość.) Ustępy te są przyjęte.

Sprawozdawca poseł Onyszkiewicz. Pozostał w zawieszeniu jeszcze §. 83.

§. 83.

Zasadnicze postanowienie.

Obszary dworskie w tych miejscowościach, w których niniejsza ustawa obowiązuje, podlegają również postanowieniom niniejszej ustawy.

Komisya wnosi, ażeby §. 83. przyjąć według brzmienia poprzednio przez komisję proponowanego a natomiast proponuje dodatkowy §. 86.

JE. hr. Marszałek. Rozprawa otwarta. Czy żąda kto głosu?

P. Abrahamowicz. Proszę o głos.

JE. hr. Marszałek. P. Abrahamowicz ma głos.

P. Abrahamowicz. Sprawozdanie komisji między innymi powiada, że komisya administracyjna rozważywszy uwagi p. Abrahamowicza, tylko utrzymała się dziś w przeświadczeniu, że miała najzupełniejszą rację, zwalczając jego poprawkę — a w ślad zatem powiada, że ani jednego słowa nie wykreśli z tego, co raz orzekła. Dziwna rzecz, że komisya ani jednego słowa nie chce wykreślić z tego, co powiedziała w swoim sprawozdaniu, przed kilku dniami Wysokiej Izbie przedłożonemu i że komisya powiada, iż tylko utrzymała się w tem, co przed tem twierdziła, t. j. że p. Abrahamowicz był w błędzie. Tymczasem ja będący w błędzie odpowiem, że się zupełnie z mego stanowiska z komisją zgadzam, lecz powiem nawet, że komisya przyznała mi więcej niż sam żądałem.

Proszę przeczytać §. 86. Według tego paragrafu służy przelożonemu obszarowi dworskiemu prawo uwalniać obszar dworski od wszelkich obowiązków jakie tu ustawa wkłada. Otóż komisya zaproponowała więcej niż to, czego się domagałem.

Z mego stanowiska jestem zupełnie z §. 86. zadowolony. Czy jednak ustawa przez tę poprawkę skorzysta, mam wątpliwości. Nie śmiem jednak tych wątpliwości wytaczać przed Wysoką Izbą a to z tej prostej przyczyny, że muszę być przeświadczonym i chcę wierzyć, że poprawka ta postawiona została przez komisję po głębokim zastanowieniu, czyli na podstawie przeświadczenia, że jest jedyną remedurą owych zarzutów, które tu podniesiono.

JE. hr. Marszałek. Żąda jeszcze kto głosu?

P. Chamiec. Proszę o głos.

JE. hr. Marszałek. P. Chamiec ma głos.

P. Chamiec. Na posiedzeniu sejmowym, na którym była ta kwestya na porządku dziennym, podniosłem pewne wątpliwości co do zastosowalności postanowień §. 83. do tych małych zabudowań wznoszonych przez ludzi ubogich, bądź na obszarze dworskim, bądź na obszarze gminy miejskiej, które wykonywane bywają przez samego budującego zapomocą jego rodziny albo też jego czaladzi. To był jedyny powód, dla czego mnie §. 83 nie zadowolnił. Gdy wszakże komisya administracyjna nie w §. 83im przez dodanie dodatkowego §fu 86, wątpliwości i obawy moje usunęła a dla budujących, o których mi przedewszystkiem chodziło, zapowiedziała możność uzyskania znacznych ulg od przepisów tej ustawy budowniczej, dla tego mam zaszczyt oświadczyć dziś Wysokiej Izbie, iż przeciw wnioskowi komisji administracyjnej sformułowanemu tak jak jest obecnie, nie mam nic do zarzucenia.

JE. hr. Marszałek. Czy żąda kto jeszcze głosu? (Nikt). Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta, p. sprawozdawca ma głos.

Sprawozdawca p. Onyszkiewicz. Szanowny poseł Abrahamowicz zgadza się z wnioskiem komisji administracyjnej, a wobec tego, że się zgadza, odpada właśnie potrzeba polemizowania. Ale mimo tego zgodzenia się, zamieścił szanowny poseł Abrahamowicz niektóre uwagi, które pośrednio zawierają krytykę wniosków przez komisję przedłożonych. Według twierdzenia p. Abrahamowicza w esencji rzeczy komisya się z nim zgodziła, bo temu życzeniu, które p. Abrahamowicz wyraził, żeby obszar dworski nie podlegał tej ustawie, stało się rzekomo zadość w innej formie, mianowicie przez

postanowienie, że przełożony obszar dworskiego będzie miał prawo uwolnienia obszaru dworskiego od postanowień tej ustawy. Otóż w tem twierdzeniu szanowny p. Abrahamowicz stanowczo się myli. Czegoś podobnego nie mógł w §. 86. przez komisję proponowanym wyczytać, bo tego tam nie ma. Trudno mi zrozumieć jakiemu darowi dywinacyjnemu zawdzięcza on, że wyczytał coś, co nie istnieje. Obszar dworski będzie miał wedle §. 86. prawo dozwoleń ulg większych niż w poszczególnych postanowieniach ustawy są zawarunkowane. Jednak mocy tej ustawy będzie obszar dworski tak samo ulegać, jak i obszar gminny. Skoro jednak p. Abrahamowicz z wnioskiem komisji się zgadza, nie pozostaje mi nic więcej, jak tylko upraszać Wysoką Izbę, aby raczyła przyjąć §. 83. w brzmieniu przez komisję proponowanem.

JE. hr. Marszałek. Przystąpimy do głosowania.

Kto przyjmuje §. 83. w brzmieniu przez komisję zaproponowanem, raczy rękę podnieść. (Większość). §. 83. jest przyjęty.

Komisya proponuje jeszcze osobny rozdział VII., który zechce p. sprawozdawca odczytać.

Sprawozdawca p. Onyszkiewicz (czyta):

Rozdział VII.

Postanowienia dodatkowe.

§. 86.

Nadzwyczajne ulgi dla budowli w znaczniejszem oddaleniu.

Dla budowli stawianych na obszarze dworskim lub na terytorjum gminy, a położonych w takiej odległości, że ich stan budowlany na bezpieczeństwo zabudowanej części miejscowości żadnego wpływu mieć nie może, w każdym razie zaś w odległości nie mniejszej jak 30 m. od zabudowanego terytorjum gminy, służyć będzie Zwierzchności gminnej, względnie przełożonemu obszarowi dworskiego, o ile nie chodzi o budowle na cele publiczne i przemysłowe, prawo dozwoleń następujących dalszych ulg od przepisów niniejszej ustawy:

a) władza udzielająca konsensu może, o ile chodzi o budowle wspomniane w §. 21. ustęp 2. nie wymagać ustanowienia prawnie upoważnionego kierownika budowy, jeżeli budowle te mają być wykonane przez samego budującego z pomocą jego domowników lub sąsiadów nie trudniących się budowaniem w sposobie zarobkowania;

b) wymiar okien (§. 27.) może być umniejszony do 60 cm. wysokości a 40 cm. szerokości;

o) rury do odprowadzania dymu (§. 43.) będą mogły wychodzić na dziedziniec;

d) można nie wymagać podzielenia strychu murem ogniochronnym w budynkach murowanych 25 m. długich, również nie wymagać oddzielania murem ogniochronnym dachów budynków łączących się ze sobą lub odległych od siebie nie dalej jak 10 m. (§. 49.);

e) pokrywanie dachu słomą (§. 48.) może być przyzwolonem, choćby odległość budynku od budynków tego samego właściciela wynosiła tylko 4 m., jeżeli budynek o który chodzi od budynków innych właścicieli oddalonym jest przynajmniej o 12 m. lub oddalonym od nich szeregiem drzew;

f) wychodki (§. 52.) będą mogły być urządzone tak, aby jeden wychodek służył dla kilku domów mieszkalnych parterowych;

g) do zbadania planów (§. 8.) i do zbadania stanu budynku przed udzieleniem pozwolenia w §. 66. wzmiankowanego, nie jest koniecznym przyzwanie znawcy technicznego.

J.E. hr. Marszałek. Rozprawa otwarta. Żąda kto głosu? (Nikt). Kto przyjmuje „Rozdział VII. Postanowienie dodatkowe. §. 86.“ dopiero co odczytany, raczy rękę podnieść. (Większość). Jest przyjęty.

Sprawozdawca p. Onyszkiewicz. Komisya proponuje, ażeby pozostawiony w zawieszeniu Art. II. ustawy wprowadzającej nie ulegał żadnej zmianie. Artykuł II. opiewa więc: (czyta):

Art. II.

Postanowienia §§. 2. do 15. ustawy ognoowej dla miast i miasteczek, wydanej na mocy cesarskiego patentu z dnia 28. Lipca 1786 zostają nchylone dla miejscowości w art. I. wymienionych.

J.E. hr. Marszałek. Rozprawa otwarta. Żąda kto głosu? (Nikt). Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta. Kto przyjmuje art. II. ustawy wprowadzającej, raczy rękę podnieść. (Większość). Jest przyjęty.

Sprawozdawca p. Onyszkiewicz. Wnoszę przystąpienie do trzeciego czytania z odczytaniem §§. 6, 46 i 83. Do §. 48. proponuje nadto komisya w trzecim czytaniu dodatek z takim brzmieniem: po wyrazie „dachy“: „z wyjątkiem przedmiotów budowlanych wymienionych w §. 46.“

W §. 50 zaś w ustępie pierwszym zaszła omyłka drukarska, gdyż zamiast słowa: „treści“ ma być słowo: „części“.

J.E. hr. Marszałek. Rozprawa otwarta. Żąda kto głosu? (Nikt.) Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta. Kto jest za przystąpieniem do trzeciego czytania z odczytaniem dopiero co wymienionych paragrafów i poprawek, raczy rękę podnieść. (Większość). Wniosek jest przyjęty. Upraszam p. sprawozdawcę o odczytanie tych paragrafów w brzmieniu przez Izbę przyjętem.

Sprawozdawca p. Onyszkiewicz (czyta):

§. 6.

Wywłaszczenie.

Jeżeli wskutek oznaczenia linii regulacyjnej okaże się potrzeba cofnięcia budowy po za dotychczasową linię frontową, albo wysunięcia jej naprzód, wówczas w pierwszym przypadku właściciel gruntu budowlanego obowiązany jest odstąpić za wynagrodzeniem gminie na własność część gruntu między dawniejszą linią frontową a nową linią regulacyjną, w drugim przypadku zaś tak długo nie będzie miał prawa przystąpić do wykonania projektowanej budowy, pokąd nie nabędzie na własność od dotychczasowego właściciela za wynagrodzeniem część gruntu między dawniejszą linią frontową a nową linią regulacyjną, którą to część gruntu właściciel jemu odstąpić winien. Orzeczenie o wywłaszczeniu (§. 365 ust. cyw.) należy do władzy politycznej.

Gdyby w tych przypadkach co do wysokości wynagrodzenia ugoda do skutku nie przyszła, oznaczy ją orzeczenie sądowe. Niedojście ugody nie wstrzymuje ostatecznego ustanowienia linii regulacyjnej i dalszej rozprawy budowniczej.

W razie zajęcia obcego gruntu pod budowę, konsens budującemu tylko wówczas udzielonym być może, jeżeli budujący wykaże, że otrzymał zezwolenie właściciela tego gruntu, albo że dał zabezpieczenie dostateczne wypłaty wynagrodzenia, które sąd oznaczy. Co do kwestyi jak należy oznaczyć linię regulacyjną i jaką przestrzeń odstąpić lub zająć pod budowę, wykluczoną jest droga sądowa.

§. 46.

Suszarnie, piece do wypalania wapna lub cegły i kuźnie.

Suszarnie na owoce, len lub konopie winny być od innych budynków przynajmniej o 30 m. oddalone.

Piece do wypalania wapna lub cegły mogą stać jedynie poza obrębem zabudowanego obszaru miejskiego.

Kuźnie winny być oddalone od innych budynków przynajmniej o 30 m. lub urządzone w budynkach ogniotrwale zbudowanych.

Prawo zezwalania na pokrywanie dachów słomą (§. 48) nie odnosi się do określonych w niniejszym (46-tym) paragrafie przedmiotów budowlanych.

§. 48.

Pokrywanie dachów słomą.

Słomą dachów pokrywać nie wolno. Tylko na przedmieściach zupełnie oddzielonych może Zwierzchność gminna zezwalać słomą pokrywać dachy, z wyjątkiem przedmiotów budowlanych wymienionych w §. 46, jeżeli odległość budynku od sąsiednich wynosi przynajmniej 12 m., albo jeżeli budynek, słomą pokrytym być mający, oddzielonym jest szeregiem drzew od budynków bliżej położonych.

Przepis ten odnosi się także do pokrywania dachów trzcina lub szuwarem.

§. 50.

Wiązanie dachu.

Wiązanie dachu należy oddzielnie budować od powały strychowej i od muru ogniochronnego. Ani w powałę ani też w mur nie wolno wpuszczać żadnej dnewnianej części konstrukcyi dachu.

Przy zastosowaniu potrzebnych środków bezpieczeństwa można wówczas od tego przepisu odstąpić, jeżeli według §. 24. ustawy może być użytym bo budowy domu materiał nieogniotrwały, lub tam, gdzie dozwolone są izby pod dachem (poddasze).

§. 83.

Zasadnicze postanowienie.

Obszary dworskie w tych miejscowościach, w których niniejsza ustawa obowiązuje, podlegają również postanowieniom niniejszej ustawy.

JE. hr. Marszałek. Przystępujemy do głosowania. Kto przyjmuje w trzecim czytaniu ustawę wraz ze zmianami przez p. sprawozdawcę dopiero co odczytanymi, a zatem kto przyjmuje całą ustawę w trzecim czytaniu, zechce rękę podnieść. (Większość.) Ustawa w trzecim czytaniu jest przyjęta.

Przystępujemy do dalszego punktu porządku dziennego (czyta):

Sprawozdanie komisji prawniczej z petycji członków gminy Machlińca, względem wydzielenia tej gminy z okręgu c. k. Starostwa w Żydaczowie i c. k. Sądu powiatowego w Żurawnie, a przydzielenia jej do c. k. Starostwa i c. k. Sądu powiatowego w Stryju. Sprawozdawca poseł Fruchtman ma głos.

Sprawozdawca poseł Dr. Fruchtman (czyta):

L. 496/396.

Sprawozdanie

komisji prawniczej o petycji członków gminy Machlinec, względem wydzielenia tej gminy z okręgu c. k. Starostwa w Żydaczowie i c. k. Sądu powiatowego w Żurawnie i przydzielenie jej do c. k. Starostwa i c. k. Sądu powiatowego w Stryju.

Wysoki Sejmie!

Gmina Machlińce, która dawniej należała do okręgu c. k. Sądu powiatowego w Stryju, później przydzieloną została do Starostwa w Żydaczowie i Sądu powiatowego w Żurawnie. — Pomimo tego jednak gmina ta dotąd należy do Rady powiatowej w Stryju. Stosunek ten w każdym razie jest anormalny a dla gminy bardzo niedogodny, bo Machlińce łączą wszystkie stosunki handlowe komunikacyjne i t. p. tylko ze Stryjem, a należące do Starostwa i Sądu w Stryju, mogli by członkowie tej gminy w jednym i tem samym mieście załatwić równocześnie wszystkie swoje interesa polityczne, sądowe, autonomiczne i handlowe, gdy obecnie dla załatwienia takich spraw jeździć muszą aż do trzech miast do Stryja, Żydaczowa i Żurawna. Dla tego gmina Machlińce już od wielu lat petycyonuje o wyłączenie jej z okręgu Starostwa Żydaczowskiego i Sądu powiatowego Żurawieńskiego, a przyłączenia do Starostwa i Sądu w Stryju. Jeszcze uchwałą z dnia 25. września 1882 r. Wysoki Sejm oświadczył c. k. Rządowi opinię swoją za przeniesieniem gminy Machlinec do okręgu sądowego i c. k. Starostwa w Stryju. Dotąd jednak starania gminy i wspomniane oświadczenie Wysokiego Sejmu zostały bez skutku. Z tego powodu wnosi komisya prawnicza.

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Powołując się na uchwałę swoją z dnia 25. września 1882 r. Sejm odstępuje petycję członków gminy Machlinec o wydzielenie tej gminy z okręgu c. k. Starostwa w Żydaczowie i c. k.

Sądu powiatowego w Żurawnie i przydzielenie jej do c. k. Starostwa i c. k. Sądu powiatowego w Stryju, odstępuje się c. k. Rządowi do rychłego uwzględnienia.

J.E. hr. Marszałek. Rozprawa otwarta. Czy żąda kto głosu? (Nikt). Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta. Kto się zgadza z wnioskiem komisji, zechce rękę podnieść. (Większość). Wniosek jest przyjęty.

Z porządku dziennego następuje: (czyta): Sprawozdanie komisji budżetowej:

a) z wniosku posła Strassera, w przedmiocie udzielenia zapomogi pogorzalcem miasta Sołotwiny;

b) z wniosku posła Męcińskiego, w przedmiocie udzielenia zapomogi pogorzalcem wsi Bobrowniki;

c) z petycji komitetu ratunkowego w Glinianach, o zapomogę dla pogorzalców.

Sprawozdawca poseł Wrotnowski ma głos.

Sprawozdawca p. Wrotnowski (czyta):

Sprawozdanie

komisji budżetowej o wniosku posła Strassera.

Jak poświadcza poseł Strasser w telegramie z dnia 7. b. m. z Sołotwiny nadesłanym, pożar w dniu 4. b. m. zniszczył w mieście Sołotwinie 210 domów pogrążając w nędzę przeszło 400 rodzin.

Wniosek tegoż posła i towarzyszy o udzielenie pogorzalcem m. Sołotwiny zapomogi w kwocie 600 zł. w obec rozmiarów klęski, komisja budżetowa uznaje za usprawiedliwiony.

Wnosi przeto:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Pogorzalcem m. Sołotwiny w powiecie Bohorodczańskim, udziela się z funduszu krajowego na ręce Wydziału powiatowego jednorazowa bezzwrotna zapomoga w sumie 600 zł. w. a.

J.E. hr. Marszałek. Rozprawa otwarta. Czy żąda kto głosu? (Nikt). Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta. Kto przyjmuje wniosek komisji, zechce rękę podnieść. (Większość). Wniosek jest przyjęty.

Sprawozdawca p. Wrotnowski (czyta):

Sprawozdanie

komisji budżetowej o wniosku posła Męcińskiego.

W dniu 3. b. m. we wsi Bobrownikach zgorzało 21 domów i 15 stodół i stajen. Szkoda nieubezpieczona wynosi około 15.000 zł., co po-

świadcza Wydział powiatowy w telegramie z d' 6. b. m.

Poseł Męciński i towarzysze uczynili wniosek, aby Wysoki Sejm udzielił zapomogę w kwocie 300 zł. mieszkańcom tej wsi, dotkniętym pożarem.

Komisja budżetowa mniema, że w stosunku do rozmiarów klęski jaka w r. b. dotknęła inne miejscowości i do zapomóg dotychczas przez Wysoki Sejm udzielanych, suma przez wnioskodawców projektowana winna być zmniejszoną do 200 zł.

Wnosi przeto:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Mieszkańcom gminy Bobrowniki w powiecie Tarnowskim, dotkniętym pożarem, udziela się na ręce Wydziału powiatowego z funduszu krajowych jednorazowa bezzwrotna zapomoga w sumie 200 zł.

J.E. hr. Marszałek. Rozprawa otwarta. Czy żąda kto głosu? (Nikt). Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta. Kto przyjmuje wniosek komisji, zechce rękę podnieść. (Większość). Wniosek jest przyjęty.

Sprawozdawca p. Wrotnowski (czyta):

Sprawozdanie

komisji budżetowej o petycji komitetu ratunkowego w Glinianach.

Znaczna część m. Gliniany zgorzała w dniu 27. z. m. Komitet ratunkowy utworzony w celu niesienia pomocy pogorzalcem, poświadcza, że spaliło się 101 zagród mieszczkańskich, z wszystkimi zbiorami, że szkody dochodzą do 300.000 zł., z których zaledwie $\frac{1}{12}$ część była ubezpieczoną, że przeto około 600 osób jest bez dachu, odzieży i chleba.

Komisja budżetowa wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Komitetowi ratunkowemu w Glinianach udziela się z funduszu krajowego jednorazowa bezzwrotna zapomoga w sumie 400 zł.

J.E. hr. Marszałek. Rozprawa otwarta. Czy żąda kto głosu? (Nikt). Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta. Kto przyjmuje wniosek komisji, zechce rękę podnieść. (Większość). Wniosek jest przyjęty.

Porządek dzienny wyczerpany. Posiedzenie następne jutro o godzinie 12. a to z powodu uroczystego otwarcia wystawy archeologiczno-bibliograficznej, na które Instytut Stauropeigiański członków tej Wysokiej Izby zaprasza.

Proszę p. sekretarza o odczytanie porządku dziennego jutrzejszego posiedzenia.

Sekretarz p. Dr. Stanisław hr. Badeni (czyta):

Porządek dzienny

15. posiedzenia, 6. sesyi, V. peryodu Sejmu galicyjskiego, które się odbędzie we środę dnia 10. Października 1888 o godzinie 12. w południe.

1. Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego o powodzi zatorowej w powiatach zachodniej części kraju.

Sprawozdawca p. Wereszczyński.

2. Sprawozdanie komisji gospodarstwa krajowego o projekcie Wydziału krajowego dla uzupełnienia obwałowania Wisły i Sanu w powiecie Tarnobrzeskim.

Sprawozdawca p. Popiel.

3. Sprawozdanie komisji gospodarstwa krajowego o przedłożeniu Wydziału krajowego w przedmiocie popierania kultury krajowej na polu budowy wodnych.

Sprawozdawca p. Sanguszko.

4. Sprawozdanie komisji szkolnej z petycji nauczycieli szkoły XI. pospolitej ludowej w Krakowie, o przyznanie im dodatków służbowych.

Sprawozdawca p. Zoll

5. Sprawozdanie komisji gospodarstwa krajowego z petycji gminy miasta Kałusza, wniesionej celem uzyskania prawa do wolnego poboru surowicy dla bydła.

Sprawozdawca p. Gross.

6. Sprawozdanie komisji administracyjnej z petycji gminy Kańczugi, o ustanowienie tamże c. k. Sądu powiatowego lub c. k. urzędu podatkowego.

Sprawozdawca p. Kaszewko.

7. Sprawoznanie komisji petycyjnej:

a) z petycji p. Ksawery ze Strzałkowskich Kowalskiej, o udzielenie wsparcia dla porato-

wania zdrowia z zasobów fundacyi ś. p. Stanisława Strzałkowskiego;

b) z petycji Hirscha Kossy, dzierżawcy myta na drodze krajowej Dębica-Nadbrzezie, mianowicie na stacyi mytniczej w Brzeźnicy, o przyznanie opustu z czynszu dzierżawnego, z powodu nieprzewidzianych klęsk i poniesionych strat;

c) z petycji Gitli Bergstein, dzierżawczyni stacyj mytniczych na drodze Dębicko-Nadbrzeziańskiej o opust z czynszu dzierżawnego;

d) z petycji Sime Schreierowej, dzierżawczyni myta krajowego w Haliczu i Jezupolu, o opust z czynszu dzierżawnego.

Sprawozdawca p. Pławicki.

8. Sprawozdanie komisji petycyjnej:

a) z petycji gminy Koniuszki, w powiecie Rohatyńskim, w sprawie zwrotu nadpłaty konkurencyjnej na budowę drogi Lwowsko-Rohatyńskiej;

b) z petycji gminy Krówniki w powiecie Przemyskim, w przedmiocie użycia dochodu z czynszu dzierżawnego za wynajem pastwiska gminnego.

Sprawozdawca p. Merunowicz.

3. Sprawozdanie komisji petycyjnej:

a) z petycji Ludwika Jakubowskiego o polecenie wydania mu 100 zł., rzekomo uchwalonych w Sejmie dnia 21. Października 1881;

b) z petycji Rady szkolnej miejscowej w Dolczy Wielkiej, w powiecie Mieleckim, proszącej o zarządzenie odcięcia 2 morgów pola z błonia gminnego dla miejscowej szkoły.

Sprawozdawca p. ks. Kopyciński.

JE. hr. Marszałek. Następne posiedzenie jutro o godzinie 12.

Posiedzenie dzisiejsze zamknięte.

(Koniec posiedzenia o godzinie 1. minut 35 po południu).